

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОВОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOVODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Нью Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

PIK LXXXV. Ч. 138. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СЕРЕДА, 21-го ЧЕРВНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 21, 1978 No. 138. VOL. LXXXV.

РОБІТНИЧА АСОЦІАЦІЯ ВИНАЙМИЛА ЧАСТИНУ 8-ГО ПОВЕРХУ В УКРАЇНСЬКІЙ БУДІВЛІ УНСОЮЗУ

І. А. Лемі, представник Марін Інджінріс Бенедішас Асоцієшен (другий зліва) передає Йосипові Лисогорові (другому справа) два чеки за винайом восьмих поверху в Українській Будівлі УНСОЮЗУ, а Й. Лисогор передає п. Лемі підписаний контракт. Біля них і за ними (зліва): Даніель Кольон, Володимир Сохан, Л. Тадеуш Шафран та Уляна Дячук.

Джерзі Сіті, Н. Дж. — У понеділок, 19-го червня ц. р. робітнича асоціація Марін Інджінріс Бенедішас Асоцієшен, що належить до Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріальних Організацій, офіційно підписала контракт винайму 13,111 квадратних стіп восьмого поверху /дві треті/, Української Будівлі УНС, що його досі займала Шкільна Рада Джерзі Сіті, яка сьогодні ще винаймає дев'ятий і десятний поверхи.

Контракт підписав І. А. Лемі, представник відділу цієї Асоціації в Нью Йорку та її віцепрезидент на Атлантичному Прибережжі в присутності головного передсідника УНСОЮЗУ і Української Національної Корпорації Української Будівлі Йосипа Лисогора. Присутніми при підписанні контракту також були Даніель Кольон, урядовець Асоціації в Нью Йорку, Тадеуш Шафран — віцепрезидент Джозеф Гілтон і Асоцієтед Інк., та агент, який полагоджував цей винайм, Уляна Дячук секретар-касир Українсь-

кої Корпорації Української Будівлі і головний касир УНСОЮЗУ, та Володимир Сохан, віцепрезидент цієї ж Корпорації і головний секретар УНСОЮЗУ.

Марін Інджінріс Бенедішас Асоцієшен винаймало частину цього поверху на десятирічний протяз часу, а сума чиншу виноситься за винайм річно \$ 121,272. Нові льокари зобов'язалися поробити деякі перебудови приміщень на власний кош, що виноситься \$ 100,000 до 200,000. На цьому поверсі приміщуватимуться бюро і медичні діагностичні установи для членів цієї Асоціації.

Попередньо Шкільна Рада платила за винайм 13,600 квадратних стіп восьмого поверху 74,800 доларів річно.

Марін Інджінріс Бенедішас Асоцієшен, робітнича спілка, організована згідно з федеральними законами, має своє головне приміщення у Вашингтоні, Д. К., де займає будівлю при 444 Н. Капітолій вул., ціна якої тому п'ять років виносилася \$ 35,000,000.

Українці Філадельфії планують черговий Український Фестиваль

Філадельфія, (В — УК-КА). — В середу, 14-го червня ц. р., відбулося чергове засідання органів Відділу УККА у Філадельфії, в центрі уваги якого була підготовка Українського Фестивалю, збірка фондів на потреби СКВУ та оборону прав України.

Засіданням керував голова Відділу, проф. д-р Петро Стерчо, а секретаріями Мирон Баранський. Голова Відділу звітував про заходи у справі спростування неістинностей у фільмі "Голокост", на що одержано від Ен-Би-Си негатив-

ну відповідь, як і дякував Комітетові Оборони Валентина Мороза, на чолі з мгр Уляною Мазуркевич, за успішне блокування советського корабля "Одеса" вийняттям, спільно з жидівськими оборонцями людських і громадянських прав, кораблем у пристані Філадельфії в дні 29-го травня 1978 р., що мало корисний відгук у пресі, радіо й телебаченні.

Для допомоги перевести якнайуспішніше Третій Світовий Конгрес Українців в кінці листопада в Нью Йорку (Закінчення на ст. 3-ій)

Українське Богослуження в американській морській базі

Чарлстон, Півд. Кароліна. — В неділю, 25-го червня, тут на американській морській базі буде відправлена перша українська Служба Бога для військового персоналу і для українців заможаних в цьому та сусідніх стеях. Богослуження, яке почнеться в год. 12.30 по пол., в місцевій каплиці відправити о. Йосип Денишук, ЧНІ, па-

рох української католицької церкви св. Родни у Вашингтоні. Перед Богослуженням вірні зможуть приступити до сповіді й причастя. Після Богослуження відбудеться прийняття.

По додатковій інформації в цій справі слід звертатися до п-і Т. Петрак, 1056 Meader Lane, Mt. Pleasant, S.C. 29464.

УБТА заповідає конференцію

Чикаго (УБТА). — Цьогорічна конференція Українського Бібліотечного Товариства Америки відбудеться тут в дні 27 червня ц. р. Вона буде присвячена питанням збереження рідкісних українських періодиків та рідкісних книжок, індексування періодиків тощо. Конференція проходить

тиме під кличем „За збереження українського друкованого слова“.

В програмі конференції відбудуться три доповіді. Після доповідей відбудуться запити та дискусія.

Конференція відбудеться у вівторок о годині 7:30 вечора в залі Конрад Гілтон готель, кімната чис. 414.

ЗСА І ПАНАМА ОБМІНЯЛИСЯ ДОКУМЕНТАМИ ВІДНОСНО ПАНАМСЬКОГО КАНАЛУ

Панама Сіті. — Минулої п'ятниці, 16-го червня, президент Джіммі Картер і панамський лідер Омар Торріхос Геррера під час спеціальної церемонії обмінялися документами-договорами щодо перебрання контролю над панамським каналом урядом Панами в 2000-му році, які теж зазначають, що ЗСА далі матимуть право обороняти нейтральність каналу.

Завдячуючи, що з тим днем „починається нова ера між-американського взаєморозуміння і співпраці“, президент Картер, який перебував до Панами на чолі великої делегації ЗСА, підписав згадані документи разом з Торріхосом Геррерою. Ці документи населяння Панами раніше ратифікувало шляхом референдуму, а в ЗСА акт ратифікації завершив Сенат.

Промовляючи пізніше на багатолюдному мітингу, президент Картер, який говорив еспанською мовою, заявив, що мирне полаго-

ження справи Панамського каналу доказало світові, що ЗСА „визнають і шанують права інших“ і стараються допомогти всім народам здійснити їхні аспірації та цілі.

Хоча день раніше в Панамі Сіті та в інших містах цієї центральноамериканської держави відбулися зустрічі між прихильниками та противниками нових договорів щодо каналу, в наслідок яких згинули дві особи і було понад десять поранених, то в час відвідин президента Картера атмосфера була спокійна і біля 180,000 панамців вітало Президента і цілу делегацію ЗСА.

На масових зборах президент Картер закликав всі країни Західної Півкулі в кожному життєвому аспекті застосовувати принципи рівноправності, людської гідності, пошанування прав кожної особи, як теж заборонити економічний добуток населення і гарантувати всі політичні та громадські права.

Кастро називає Картера „чесним чоловіком“ і бажав би його перевибору

Гавана. — В інтерв'ю, що його передавало на американському телебаченні минулої неділі, 18-го червня, кубинський ватажок Фідель Кастро заявив, що хотів би, щоб у 1980-му році населення ЗСА перевирало Джіммі Картера на президента; бо „він чесний чоловік“ і „єдиний американський президент за останні 20 років, який поробив позитивні кроки відносно Куби“.

Натомість д-ра Збігнева Бжезінського, головного радника Білого Дому для справ крайової безпеки, Кастро назвав „безвідповідальним, авантюристом і брехуном“ за те, що нібито фальшиво інформує президента Картера про діяльність Куби в Африці, зокрема щодо ролі кубинських вояків у недавній інвазії катанських партизанів на африканську країну Заір.

Як відомо, Бжезінські протягом останніх кількох тижнів часто критикував Кубу і Советський Союз за військові втручання в справі Африки, наголошуючи, що кубинські вояки вишколювали катанських партизанів і постачали їм советську зброю.

У телевізійному інтерв'ю Кастро закинув Бжезінському, що старіється „по-в'язувати“ такі „преважливі справи“, як новий договір із Советським Союзом щодо обмеження стратегічної

атомової зброї (САЛТ II) з „другорядними справами і справами Африки“ та хоче використати ворожнечу між комуністичним Китаєм і СССР, щоб „робити натиск на Советський Союз“.

Цю політику радника Білого Дому Кастро вважає „дуже загрозовою“.

Називаючи „тотальною брехнею“ закиди президента Картера і Бжезінського, що Куба була причетна до недавньої інвазії на Заір, Кастро в свою чергу закинув, що американська Центральна Розвідка Агенція (СІ-АЙ-ЕЙ) вміщується у внутрішні справи Анголі, бо, мовляв, підтримує анти-марксистський підпільний рух, який веде збройну боротьбу проти уряду президента Агостіна Нето.

Висловлюючись позитивно про президента Картера, Кастро сказав, що його „помилки“ можна приписати „бракові досвідів“ і „злим порадам“ таких осіб, як Бжезінські.

Кастро також гостро критикував погляди колишнього каліфорнійського губернатора Рональда Рігена, провідника консервативного крила Республіканської партії, заявляючи, що він „найбільш реакційний політик ЗСА“, як теж закинув „антикубинську політику“ колишньому президентові Джералду Форду та його державному секретареві Генрі Кіссінджеру.

СОВЕТИ ЗНОВУ КРИТИКУЮТЬ ПОЛІТИКУ ЗСА, КАЖУТЬ ПРО ЗАГРОЗУ ДЛЯ МИРУ

Москва. — „Правда“, орган ЦК КПСС, опублікувала у числі газети з 17-го червня ц. р. довгий нападливий коментар з гострою критикою закордонної політики З'єднаних Стейтів Америки, кажучи, що ця політика являється серйозною загрозою для світового миру і дуже комплікує міжнародні відносини, не кажучи про існуючу тепер політику детанту, яка є підставою базую співпраці між ЗСА і СССР. У коментарі „Правди“, який без сумніву був апробований офіційними партійними чинниками з Політбюро, вказується також на нібито конкретні помилки, пороблені Державним департаментом в останньому часі, особливо у відношенні до справ Африки і дальших переговорів про скорочення стратегічної зброї, які ведуться тепер між обома країнами. Дейвід К. Шпілер, кореспондент „Нью Йорк Таймсу“ в Советському Союзі, стверджує, що цей та інші коментарі про американську закордонну політику, які в останньому часі появились у советській пресі, вказують, що советські верховоди не вважають більше потягнену Вашингтону за пропаганду, а радше трактують їх дуже серйозно, кажучи, що „при-

хильники холодної війни знову приходять до голосу у Білому Домі“. Політичні спостерігачі вважають, що коментар в „Правді“ віддзеркалює не тільки люту на президента Картера і його політичного радника в справах крайової безпеки д-ра Збігнева Бжезінського за їхню недавню критику советської закордонної політики, зокрема інтервенції в Африці, людські права тощо, але також на справжнє затурбування Москви переминами у Вашингтоні. Слово „загроза“ не дуже часто вживається у советській пропаганді, а особливо в коментарях, які вважаються офіційним становищем Політбюро — кажуть політичні коментатори. У „Правді“ в інших советських виданнях стверджується, що Адміністрація президента Картера значно збільшила в останньому часі різницю поглядів, а може навіть конфлікт між обома країнами, як це твердить „Правда“, захитала основні принципи на яких базується співпраця між СССР і ЗСА.

Дивним дещо вважається становище росіян, — кажуть коментатори, — що вони і в коментарі „Правди“ і у виступах дипломатів кажуть, що їхня і кубин-

Совети започаткували судове слідство проти Крофорда

Москва. — Ройтер інформує, що советські судові чинники започаткували кримінальну процедуру проти недавнього заарештованого в Москві представника американської компанії сільськогосподарських машин „Інтершенел Гарвестер“ Френсіса Джей Крофорда, закидаючи йому негально торгівлю закордонною валютою і продаж іноземної валюти у великих кількостях советським громадянам по „спекулятивній ціні“. Советське агентство ТАСС повідомляє, що разом з Крофордом перед судом стануть також три советські громадяни, які нібито співпрацювали з ним і розповсюджували американську й іншу закордонну валюту по різних містах Советського Союзу. Крофорда советська прокуратура обвинувачує за статтею 88 кримінального кодексу. Якщо його за шість статтею судитимуть, то Крофорд може одержати максимальний вимір кари — 8-10 років в'язниці і 5 років заслання у віддалених районах СССР.

Як відомо з ранішних

повідомлень, Крофорда советська поліція витягла силою з автомобіля на перехресті доріг в Москві і, не подаючи жадної причини його наресний, з якою він їхав, відвезли його прямо до в'язниці, не даючи змоги В'їрджіні Олбріш і представниці амбасад ЗСА в Москві побачитися з арештованим. Речники Державного департаменту, які раніше протестували проти брутальної поведінки московської поліції і арешту американського громадянина, заявили в неділю кореспондентам, що Москва не повідомила Білий Дім, як це було в інших випадках арешту громадян ЗСА, про закиди проти Крофорда і про пільговий арешт. Державний департамент при тому вважає недопустимим, щоб советське агентство ТАСС заздалегідь, ще перед судом, стверджувало вину Крофорда помимо того, що, як було сказано раніше в повідомленні цього агентства, справа арештованого знаходиться під слідством поліції і прокуратури.

НА ЗАХІД ДІСТАЛАСЯ ВЕЛИКА ЗБІРКА ПОЕЗІЙ РУДЕНКА

Балтимор (УІС „Смолоскип“). — 3 Українці пошести вивести на Захід велику збірку позачесних поезій відомого українського поета Миколи Руденка, голови київської Української Гельсінської Групи.

Збірка ця не має назви і вона охоплює велику частину поетичного доробку поета з років 1957 — 1974. Багато віршів не мають дати, тому і важко встановити, коли вони були написані — перед чи після 1974 року.

Вірші Миколи Руденка, які дісталися на Захід, по-являються окремою великою книгою (понад 400 сторінок) ще в цьому 1978-му році у В-ві „Смолоскип“ ім. В. Симоненка зі вступним словом генерала Петра Григоренка.

До збірки М. Руденка, який відбуває тепер своє ув'язнення у Мордовських концтаборах, входять вірші, написані поетом в таких роках:

в 1957 — 1 вірш, 1958 — 1, 1960 — 1, 1963 — 4, 1964 — 1, 1965 — 2, 1966 — 25, 1967 — 12, 1968 — 9, 1969 — 13, 1970 — 4, 1972 — 1, 1973 — 5, 1974 — 41, без дати — 97. Разом 217 поезій і поем.

Серед вивезених віршів є глибокофилософські з громадською тематикою багаточастинні поєми — „Чорнотроп“, „Реабілітований“, „Суд совісті“, „Колір брехні“, „Цунами“, „Між двома срами“.

Довші поєми і вірші, які вирізняються своєю гуманністю, глибоким ліризмом і в яких відображений світогляд поета, мають такі назви — „Я знав поетів“, „Мати“, „Люди добрі“, „Атмосфера“, „Творчість“, „Світло води“, „Біла моря“, „Мурашник“, „Розмова з сонцем“, „Вівчарка“, „Дух руйнування“, „Засурмили вітри“, „Забута могила“, „На дамбі“, „Відвага“, „Біла сторінка“, „Ханос“, „Сон про викрадену

Микола Руденко

істину“. Відповідь на звинувачення в „Богошукачів“, „На розкопках“, „Ширість“, „Боги і люди“, „Содом“, „Гераклі Прометей“, „Сонячний вітер“, „Цинтар над Вітою“, „Голос“, „Українське небо“, „Ранкова молитва“, „Ленін і Христос“, „Роксолія“, „Грозяга“, „Визнання“, „Дорога із небуття“, „Моя народів“, „Темрява“, „Голом моря“, „Правнукові“ й інші.

Микола Руденко є автором таких збірок, що появились в Україні — „З походу“ (1947), „Незборимо плем'я“ (1948), „Поезії“ (1949), „Світлі глибини“, „Мужність“ (1952), „Переклад друзів“ (1954), „Поезії“ (1956), і „Всесвіт у тобі“ (1968).

На Заході у В-ві „Смолоскип“ появились дві поєми М. Руденка — „Я вільний (Історія хвороби)“ (1977) і „Хрест“ (1978).

Вивезена з України збірка вказує на те, що цензура на пускала до друку віршів М. Руденка ще тоді, коли він був головним редактором київського журналу „Дніпро“ і секретарем партійної організації Спілки Письменників України.

Російські дисиденти протестують

Нью Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Московська група сприяння виконанню Гельсінських угод проголосила своє становище у зв'язку з тим, що генералові Григоренкові відібрали громадянство СССР. Поширений текст цієї заяви даємо в перекладі з російської мови.

„Група сприяння виконанню Гельсінських угод в СССР, 15 березня 1978. Ч. 41.

Указом Президії Верховної Ради СРСР з 13-го лютого (за підписами предсідника Президії Вєфховної Ради СРСР Брежнєва і секретаря Георгіадзе) позбавлено Петра Григоровича Григоренка радянського громадянства. У листопаді 1977 року Григоренко дістав дозвіл на 6-місячну поїздку до США — на лікування і на відвідини сина. Такий дозвіл згідний з духом і постановою Гельсінського акту.

У нашій країні і за кордоном Григоренко добре відомий як відважна і неохитна людина, яка віддала сили і здоров'я у боротьбі для збереження прав людини в СССР, яка виступала проти культу особи, проти політики неперенесення кримських татар на Крим, проти використання психіатрії як репресійного заходу. За свою непохитність і відвагу Григоренко заплатив ціною важкого і несправедливого позбавлення волі і страхітливими психіатричними тюрмами. Григоренко перейшов важкий життєвий шлях трудівника і хороброго воїна; дослужився до звання генерала-майора; був нагороджений п'ятьма орденами і декількома бойовими медалями. Людей, які знали особисто Григоренка, він завжди поповняв своєю індивідуальністю, своєю актив-

ною добротою і співчутливістю, діялозною поглядом і толерантністю. Уся громадська діяльність Григоренка була легально і прилюдно, обгрунтована законами і Конституцією СРСР. Останні роки Григоренко активно працював у Московській та Українській групах сприяння виконанню Гельсінських угод в СССР, в членстві яких він включився з перших днів їхнього заснування.

В указі Верховної Ради говориться, що Григоренка позбавляють громадянства за систематичну діяльність на шкоду престижу СРСР. Але під час свого побуту в США, Григоренко ніякою громадською діяльністю не займався. Себто Верховна Рада оцінює так своє життя і всю діяльність Григоренка в СССР.

Вислаючи цей документ головам держав і урядам країн, які підписали Гельсінський акт, Московська група сприяння виконанню Гельсінських угод звертається з проханням ужити всіх впливів, щоб Григоренкові дали можливість повернутися до СССР і перед відкритим судом довести, що вся його громадська діяльність була спрямована на оборону престижу його країни і його народу, на оборону прав людини, міжнародних угод і пактів, підписаних керівниками СРСР і ратифікованих радянським урядом. Якщо Григоренкові не дадуть можливість повернутися до СССР — це буде не тільки порушення його права на добровільний вибір країни поселення, але і його права на оборону.

Єлена Боннер,
Софія Калістратова
Наум Мейман
Тетяна Осипова
Владімір Слєпак

Під час відкриття советського пам'ятника Тарасові Шевченкові в Парижі. Фотознімку взято із советської преси, яка на свій лад інформувала про відкриття, ніж словом не згадуючи про українські патріотично-протестні демонстрації, про які так широко звітує і їх коментує французька преса.

СВОБОДА SVOBODA

UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСОЮЗУ 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Детант переходить пробу

Совєтська пропаганда машина, очевидно, є доручення кремлівських верховодів, почала в останньому часі знову масивну кампанію проти закордонної політики З'єднаних Штатів Америки і зокрема проти президента Джімі Картера та його найближчих радників, навіваючи до їхніх виступів в Аннаполіс і Вашингтоні з критикою совєтської агресивної політики і надто великої заангажованості ССРСР в країнах Африки. Орган Центрального Комітету Комуністичної партії Совєтського Союзу, "Правда" опублікувала знову в числі газети з 17-го червня ц. р. довший нападливий коментар, у якому кремлівські пропагандисти, критикуючи деякі аспекти політики ЗСА, намагаються вказати нібито на конкретні порушення американським урядом кодексу політики детанту, яка є під сьогоднішню пору однією з базових принципів співпраці між обидвома країнами, кажучи, що таке поступування є серйозною загрозою для світового миру, не згадуючи вже про конкретні справи, як, наприклад, переговори про скорочення стратегічної зброї, які тепер ведуться між урядами ССРСР і ЗСА. Коментар в "Правді", який без сумніву є речником офіційного становища Політбюро, дорікає президенту Картеру і його радникам у справах країнової безпеки д-рові Бжезінському, що вони своїми виступами і деякими конкретними потягненнями у закордонній політиці значно збільшили різницю поглядів між державами і захитали основні принципи, на яких досі базувалася співпраця між Совєтським Союзом і З'єднаними Штатами Америки.

Інтерпретуючи останні совєтські напади проти ЗСА в "Правді", політичні спостерігачі і коментатори стверджують, що комуно-москвські імперіалісти дійсно дивно і по-своєму пояснюють дію політики детанту коли кажуть, що їхня кубинська заангажованість в Африці, яка спричинилася до погіршення відносин між країнами, не порушує основного кодексу детанту, про що згадують Бжезінські і президент Франції Валері Жіскар д'Естен у листі до Брежнєва, бо детант, мовляв, існує для того, щоб зберігати рівновагу сил у світі, контролювати зброєння і не допускати до відкритої конфронтації між країнами, але він не виключає ідеологічного змагу в різних частинах світу. Також у випадку непошанування людських прав, тісно пов'язаних з Гельсінкською угодою, москвські верховоди вважають, що це суто їхня "внутрішня справа" і ніхто не має права до неї втручатися чи вивчати цю справу на міжнародних форумах. Перегони в озброєнні? Зброється ЗСА із своїми альянтами з НАТО, що є загрозою для країн "соціалістичної співдружності", зброється "в оборонних цілях" ССРСР і країни Варшавського Пакту, — стверджує коментатор в "Правді".

У світлі цієї широкозаскраненої пропагандивної кампанії Совєтського Союзу проти ЗСА ще поки що було б твердити, що загальна політика знову повернулася на старі шляхи детанту, буде переіражена, чи світ опиниться в обличчя нової, "холодної війни". Слова правди про комуно-москвську агресію в Африці, про непошанування прав людини, про нехтування Москвою міжнародних договорів, уже впадли з уст президента ЗСА Джімі Картера і його політичних радників. Це є першою ознакою, що Захід обривається з опортуністичного пилу, каже світові правду про совєтські безправ'я та вимагає їх припинення, не роблячи з цього ще будь-яких конкретних висновків у практичному поступуванні.

Добра нагода

Справа двомовного навчання в публічних школах Америки знову набрала розголосу: ряд впливових газет помістили редакційні статті на цю тему, а Конгрес тепер розглядає запропонований Білім Домом законопроект щодо збільшення федеральної допомоги шкільництву, який теж містить постанову, що велика частина із тих додаткових фондів повинна бути призначена на програми двомовного навчання.

Великого розголосу набрала ця справа в Нью Йорку, де представники пуерто-ріканського населення захидають міський Раді Шкільництва, що вона не виконала задовільно доручення суду щодо введення двомовного навчання для приблизно 600,000 пуерто-ріканських та інших еспаномовних дітей. Ще в 1974-му році федеральний суд видав розпорядження, щоб у ньюйоркських публічних школах діти вивчали всі предмети еспанською мовою, аж поки вповні не опанують англійської. Відповідаючи пуерто-ріканським лідерам, Раді Шкільництва заперечує їхні заклиди і каже, що більше ніж половина всіх публічних шкіл Нью Йорку вже має такі програми двомовного навчання і що коло 90 відсотків із учнів, які уповноважені користати з цього навчання, вже охоплені двомовними програмами.

Не важливе те, хто має рацію в тій суперечці, тобто Раді Шкільництва чи пуерто-ріканська громада, а важливий факт, що справа двомовного навчання в публічних школах не обмежена тільки до міста Нью Йорку та до еспаномовних дітей, а стосується всіх інших американських міст і містечок і дітей всіх етнічних груп, включно з українською, бо ще в 1975 -му році Федеральна Комісія Громадських Прав винесла резолюцію, що в тих школах Америки, в яких є велика кількість дітей, матірньою мовою яких не є англійська мова, виклади предметів для тих хлопців і дівчат проходили їхньою рідною мовою, аж поки вони швидко задовільно володітимуть англійською мовою. Комісія тоді заявила, що пропозиція відносно двомовного навчання має на меті задовольнити, щоб ті діти не осталися позаду своїх англійськомовних товаришів через незнання англійської мови.

Резолюція Федеральної Комісії Громадських Прав, рішення федерального суду в Нью Йорку і запропоноване Білім Домом збільшення фондів на двомовні програми — шкільно-правильні. Така підтримка двомовного навчання дає підстави сподіватися, що з цих програм можуть користати не тільки діти новоприбулих пуерто-ріканців, італійців, греків тощо, але також українські діти, народжені в Америці, які задовільно не знають англійської мови, коли йдуть до публічних садочків чи перших класів. Навчання предметів українською мовою заповнило б, що українські діти вивчали б рахунки та інші предмети тим самим темпом, що їхні англійськомовні товариші, а в той самий час вивчали б англійську мову. Самозрозуміло, що навчання українською мовою різних предметів може відбуватися в тих школах, в яких є поважна кількість українських дітей, і якщо будуть вчителі, які плінно володітимуть обидвома мовами, англійською та українською. Було б великою шкодою якщо б ми не використали цієї доброї нагоди.

Ф. Любименька

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ЗАСІБ СЕБЕВІЯВУ

Не улягає найменшому сумніву, що все більше і більше спостерігаємо зблизнення деякої частини середньої і молодшої генерації до такої важливої життєвої справи, якою є свідомість власної ідентичності і передавання цієї свідомості свого коріння нащадкам.

Студент коледжу Каламазу в Мічигені ось так про те пише: "Зростає багатоство дома, яке чергується з убожеством за кордоном, привид ядерної війни, майже щоденні зміни в технології, які заторкують наше кожендне життя, наказують нам, молодим, відкривати себе, хто ми такі, і які діяти в такій ситуації..."

Одним із важливих засобів ідентифікування себе — це МОВА. Наш відомий соціолог, проф. Всеволод Ісаєв, пише про мову в соціологічному аспекті, що вона має подвійне призначення: інструментальне, тобто вона є засобом порозуміння і символічне, тобто вона може бути критерієм національної приналежності."

І власні про мову, як критерій національної приналежності, нам треба пригадувати. Не є ніякою тайною, що англійська мова швидко в наш час витісняє не тільки в наше суспільне життя, особливо на відтинку молоді, але вона й опановує наші родинні домів, головні домів молодішої генерації, а подекуди навіть і середньої.

Щобільше, майже всі українські школи (шкільні і школи українознавства) швидко тратають учнів. Це зменшення френквенції в ніякому разі не йде порівняно із зменшенням популяції в ЗСА взагалі, але її перевищує. І треба нагадувати дивуватися, що деякі батьки сьогоднішньої молоді над тим глибоко не пригадують, щоб надати своїм дітям певний поштовх і унаправлення (саме для своїх дітей) у пізнанню їхньої мови.

Про проблему вживання української мови молоддю проф. Данило Струх пише: "Говоримо нею (українською мовою) тому, бо ніхто не має права заборонити це робити, бо вона — частина нас так, як і наше походження, бо якщо ми дійсно хочемо себе знайти в цьому скомплікованому світі, ми мусимо знати, звідки і чого торкається наше коріння, з якого джерела витікає наша психіка. Отож, говоримо по-українському тільки тому, що ми хочемо, що ми хочемо знати себе, а без знання свого походження не можна збагнути свого "я", а без знання української мови не можна добути до духовних скарбів нашого походження... Ця охота сильніша за всі аргументи, і тільки вона може нам гарантувати, що

наступні покоління такі говоритимуть по-українському, і в діаспорі, і в Україні, і що вони... робитимуть це задля психічної стабільності, що приходить від точного самопізнання..."

Чи не покриваються ці слова із тим, що сказав американський студент з Каламазу?...

Але крім моменту психічного, глибоко особистого самопочуття, який осмислює посередство за допомогою української мови, треба підкреслити ще й другий момент, момент себе-вияву, який своїм корінням заторкує також українську мову.

Є різні ділянки себе-вияву: культурна, економічна, містська і ін., але зупинімся на тих, які мають певний зв'язок із українською мовою.

Всім нам відомо, що від років активна середня і молода генерація заангажувалася в акцію збирання фондів на Інститут Українських Студій при Гарвардському університеті. Вони ж усвідомлювали і усвідомлюють собі, що наукова українська установа не може проігнорувати своєї запланованої праці в галузі української науки без студентського активу, який має знання української мови.

Але маємо ще й інші позначки себе-вияву, власне з допомогою української мови. Як показує життя, а доводять соціологічні студії, переведені нашіми канадськими науковцями, молоді із знанням двох мов виказує вищі оцінки в школах у всіх предметах, мавши ширший розгляд і специфічно гучний умовний спосіб запам'ятовування. Те саме відноситься і до університетської молоді. Всі вони мають більш можливості себе-вияву.

І знову ж таки, останнє десятиліття було часом великої активізації нашого молодого покоління у відношенні до прав людини в Україні. Пригадаймо всі акції в обороні Мороза і інших політичних в'язнів. Чи доступ до матеріалів, які в тому часі наплавляли в Україні, не промостила їм в першу чергу українська мова? Отже знову українська мова була посередньо стимулом до вияву назовні нашої молоді.

В останніх роках завважується деяке послаблення активізації нашої громади у відношенні до прав людини в Україні. Але вістки, які постійно наплавляють в Україні, вказують на те, що боротьба за життя української людини там не вгає, тільки вона включила сьогодні ще й елемент української мови, як відповідь на посилену русифікацію.

Як розказують ті, що дуже недавно прибули на захід з України, чи взагалі (Закінчення на ст. 3-ій)

Володимир Машаля

ВАКАЦІЇ І НАШІ ДІТИ

Кожний з нас добре знає, як нетерпеливо очікують вакацій люди, що шлий рік працюють у фабриках, борах чи в якихось підприємствах. Вони дуже радо хотіли б хоч пару днів забути про всі труднощі, які пов'язані з цією працею, про напругу нервів, якої ця праця вимагає, та забути про всі інші турботи і труднощі, що їх приносить життя і праця. Вони радо вихаля б з хати десь в гори, чи над море, щоб в товаристві інших подібних людей відпочити та набратися сил до дальшої праці.

Ще з більшою нетерпеливістю очікують вакацій шкільні діти і дорослішає молодь, що шлий шкільний рік мусили ходити, чи йдуть до школи, до якої не всі і не всі відноситься з належною прихильністю та захопленням; вони ж бо діти і не всі можуть належно зрозуміти умовини життя та ролі освіти, яку людина повинна здобувати власною працею та власним зусиллям.

Тому вакації для наших дітей дуже потрібні. Вони конєчні тому, що більшість наших людей живе у великих містах, де розгріті літом вулиці запахнуть авта-ми, а повітря зашморгане димом та всіма іншими нездоровими газами. Цілий шкільний рік присвячується на здобуття користей духовного характеру, тому дуже треба подбати, щоб здобути дещо для тіла і здоров'я. Тому і про такі справи слід подумати батькам в належному часі.

Дуже добре, що на допомогу батькам приходять молодіжні організації як Пласт, СУМ, ОДУМ та інші, які в часі вакацій влаштовують дитячі і молоді табори. Ці табори, це дуже важливий виховний чинник, щоб тільки були належно проведені, і з них треба користати для добра наших дітей. Молоді має там змогу провести деякий час далеко від великоміської метушні у чистому повітрі, там учиняться самостійності та самим радити собі в конєчних обставинах, там запізнаються з ровесниками чи ровесницями, коротко — проводять вакації корисно.

Біда тільки, що ті табори тривають відносно коротко, звичайно 2, або декілька тижнів. Але вакації тривають близько 3 місяців, та й не всі і не всім нашим дітям доводиться користати з цих літніх таборів. Тримати дітей в розгрітій зашморганій хаті недобре, недобре теж пускати їх на великоміську вулицю до чужих незнайомих дітей. Що ж тоді робити?

Дуже добре, коли батьки (головно молодші) вчас зрозуміють цю справу та так зорганізують вакаційний відпочинок, подбавши, щоб їх власні вакації не випали саме тоді, коли їх діти перебуватимуть в та-

борах, але в іншому-часі, щоб могли забрати їх зі собою на вакації. Знаємо, що багато наших людей виїздить над море, або десь у гори. Для дітей це буде дуже корисно.

Коли ж мимо всього дітям-прийдеться деякий час бути вдома, то і про це варто подумати. Не буде зле, якщо кілька наших дітей, що мають діти в приблизно однаковому віці, порозуміються у свій час та зорганізують невеличкі групи дітей під проводом старшої досвідченої особи, і всі разом будуть виходити чи виїздити до парку, чи десь за місто, над річку і так щоденно проведуть по кілька годин на проходах, забавах, обслідуванні природи тощо.

З підростаючою молоддю буде дещо важче, бо вона переконана, що вже знає, що робити і що слід робити і не радо хоче користати з опіки старших. Та все таки, про це слід подумати батькам. Добре, коли в околиці живе більше наших людей, у яких є теж підростаюча молодь, бо це допоможе цій молоді нав'язувати товариські зв'язки і спільно по кілька осіб брати участь в проходах у парку, чи виходити десь поза місто, але і тут батьки повинні мати "своє око" та відповідно впливати на своїх дітей, бо "ліхо не спить", як каже наша прислівка, і може трапитися непередбачена пригода, що на користь молоді ніяк не вийде.

Дуже добре було б, на коли б уся наша дорослішає молодь була більш активна в молодіжних організаціях і брала спільно участь у прогулянках чи деяких імпрезах, відповідно до цього приготувавши.

Міжмо тих усіх заходів та прогулянок залишитися чимало вільного часу, бо все знайдеться відповідні умовини та відповідна погода. Буває чимало днів, коли дітям-прийдеться бути вдома. На ці дні батьки повинні придбати певну кількість різних книжок, відповідних до віку дітей, їх розвитку та зацікавлень. Можна їх купити перед вакаціями або випозичити в бібліотеці. Треба тільки вплинути та заохотити дітей, щоб вони їх прочитали. Також незалежно, коли батьки поспішають зацікавити своїх дітей деякою працею, яка може їм стати дуже корисною, як вони підростуть, наприклад, вишивання, плетіння у дівчат, моделювання та рисунки у хлопців, щоб вони не нудилися у хаті і не бажали йти на вулицю, а щоб ці вільні хвилини проходили їм приємно і корисно.

Так зорганізовані і проведені вакації не будуть для наших дітей нудними, а принесуть користь для тіла і для духа. Однак, їх треба продумати і приготувати ще перед літнім часом.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редискус: Юж. Лев Якевич

ПОДОРОЖ ДО ВЕЧІРНОЇ ЗОРІ

Вечірня зоря, про яку згадує Тарас Шевченко в своїй чудовій поезії "Садок вишневий коло хати", це Венера, одна з 9-ти планет, що кружляють до-круги нашого сонця. Її алябастрове світло, подібне до шкіри гарної жінки, лягло в основу її пов'язання з обігнаю кохання Венерою, від якої вона дістала свою назву.

Венера менша та ближче до нас, ніж будь-яка з інших планет. Вона викликає велике зацікавлення людей від своєї давнини. На жаль, густий серпанок атмосфери та відсутність модерних оптичних приладів не дозволяють їй збагнути містерію цієї планети.

Коли Галілей у 1609 р. спрямував на неї свій саморобний телескоп, він закріпив, що вона, подібно як місяць, має свої фази та близький колір атмосфери.

Тому, що водні хмари на землі мають також близький колір, астрономи, цілком логічно, підозрівали, що Венера окутана водними хмарами, а її поверхня покрита багнами та мокляками. Таку, до речі, гіпотезу поставив в 1918 р. нобелівський лауреат, шведський хімічний науковець Свант Арреніус. 38 літ пізніше група американських астрономів змарила радіомісис Венери на довжину хвилі 3 та 10 см. при допомозі параболічної 50-стопоної антени, яка виявила, що Венера це дуже гаряча планета, температура якої дорівнює 330 градусів Ц. Це змусило учених закрити арренієвську теорію водних хмар на Венері та прийняти гіпотезу пилових хмар.

Проте, шойно з розвитком простіших ракет та радіотелескопу учені мали змогу проводити дослідження цієї планети, щоб змарили температуру її поверхні, час обороту докруги власної осі, силу її магнетного поля та тиск атмосфери.

В часі між 1961 та 1975 рр. випущено на Венеру 10 совєтських та 4 американських ракет-зонд, що або осіли на короткий час на її поверхні (совєтські Венери 7, 9 і 10) або перелетіли близько Венери (американські Маринери 2, 5 і 10).

На основі даних, які переслали ті зонди на землю, учені ствердили, що температура на поверхні Венери дорівнює 400 ступ. Ц, тиск її атмосфери 80 атмосфер, що її атмосфера це суміш 2-окису вуглецю з малим відсотком інших газів, а її магнетне поле 100,000 разів менше за земське. Допогочасний кошт дослідів Венери коштується в межах 1 мільярд дол.

На жаль, ця планета залишилася досі нерозгаданою містерією, а всі земсь-

кі спроби заглянути до її нутра наблизили в тій планеті належну відсіч.

І це становить причину вивчення в цьому році 2-ох нових ракет, завданням яких здерти з неї занавісу та прослідити причину високої температури і тиск атмосфери. В цьому році Венера зближається на відносно малу відстань до землі. 20 травня ц. р. вивчено з Кейп Кансверел на Флориді американську дослідну ракету Піонер-Венера 1, яка, зробивши подорож в Космос на відстані 480 мільйонів км., зустріне Венеру в її орбітній подорожі 4 грудня ц. р. та ввійде в орбіту докруги неї. Ця ракета має форму циліндра-проміром 2,5 метра, що вміщає поверх десекот різних мініатюрних інструментів для накреслення мапи її атмосфери, щобто хмарових формацій, аналізи їх хімічного складу та помір взаємодії між солярними вітрами та її атмосферою.

Піонер-Венера 1 устаткована радарним уладженням для проникнення густого шару хмар на накреслення топографічної мапи поверхні цієї планети. Попередні радарні поміри, зроблені величезним радіотелескопом в Аресібо, Пуерто Ріко, відкривають, що на її поверхні крієтатися, углибини, гірські полони та можливі існування діючих вулканів. 7 серпня ц. р. буде випущена на Венеру ще одна дослідна ракета, Піонер-Венера 2, що має зовсім інші завдання за першу.

Ця ракета, на відстані кількох мільйонів миль від Венери, вивчить одну велику та дві малі зонди, які будуть продовжувати свою подорож на Венеру поруч своєї матірньої ракети, аж поки не ввійдуть до її атмосфери. Тоді вони почнуть, кожна зокрема, заплановані поміри її атмосфери, густоти, хімічного складу, на відстані від стратосфери до поверхні планети, на яку вони мають, до речі, м'яко осісти. Завданням обох Піонерів є вияснити причину високої температури Венери. Якщо вона є вислідом великого відсотку 2-окису вуглецю і т. зв. ефекту теплиці (оранжерії), тоді дані, переслані обома Піонерами на землю, будуть для неї пересторогою, що дальше спалювання копарного пального та збільшення відсотку 2-окису вуглецю в атмосфері землі, може довести до підвищення її температури, стощення ледяників на обох полюсах та залив надморських міст. Дальший зріст 2-окису вуглецю в нашій атмосфері може перемінити нашу планету в її поєстоту — Венеру.

Картина мінливості у переході в юнацькі роки:

Сміється сонце і негода,
І сміхом вихор, не витягає:
Юнак бундючний сім'ю входить
Свадьбним реготом в життя,
У сонця спеку й у негоди. (стор. 27)

А ось час повної зрілості, яку автор малює власним хляком з весни та літа у осін, а то й зиму:

Мій шлях в зиму з весни та літа,
Що в мене й не було,
Лиш осін радісна й привітна,
Багата в золото й срібло. (стор. 17)

А проте, не "все пливе", вже "бундючний юнак" відкриває в Гераклітовому "пантареї" життя Парменідове буття, вічне та незмінне! Ще бундючному юнакові вдалося "обняти поглядом усе життя", як він згодом скаже, "і лету птах", з вічним намаганням "життя схопити у синтезі", забувши при тому про неістотне, про промінальні хвилини поодиноких переживань:

Бажалося б ще раз із лету птаха
Обняти поглядом усе життя —
Надії успіху і сумнів жаху
В беззор'яні шляхи у забуття.

Бажалося б життя схопити в синтезі
— Із сальдом перемог і неудач:
В червоні-чорно-золоті мережі
Замкнуті труд, і білі, і сміх, і плач. (стор. 110)

І коли здійсниться це бажання синтетичного сполучення цистоті життя, шлях простелиться перед очима уяви поета лісовою алеєю з полярністю зеленого листя на голіх скелетах, анфілодою столітніх дерев із тривожним знаком запити нерозгаданого "чорного пункту" в далекій перспективі невідомого майбуття:

Скупалась в зелені алея
В старому й мовчаному лісі,
І запані дні паралелі
Бадьоро свіжим листям дишуть.

Шумить-співає анфілада —
Дерева столітніх двокортів,
Прямують в даліку аркади —
В меті мадрівки мислять межі!

Вперед-вперед ведуть ті стіни —
Нема обабіч небосхилу,
Лиш гущина в тривожній тіні
Мертвеческих стовбурів прогнаних.

Вперед-вперед, де світлий промінь
Вістить завершення дороги,
Де завань зманоє утому
Тріумфом ясним перемоги.

Вперед за привидом химери!
Вперед, бо вороття немає!
Лиш чорний пункт кінця шпалеру
Колон у юному розмаї.

І мчать вперед літа та милі —
З весни у літо, з літа в осін,
А там, в зиму стару й похилу,
Зо снігу знов в зелену проросли!

І що? — Ніцота чи нірвана
У пункті темному алеї?
Чи радісна й палка осанна
І ритм розспіваних хореї?

Спішу і я в мій пункт з коротцем
Дерева столітніх у букетах —
У радсть вічного безмежжя,
У зелені листя на скелетах. (стор. 13)

„Чорний пункт“, знак запити бентежної мовити:
На межі дійсності й ніцоти,
На грані смерті і життя,
Себе титаси лачно, що ти,
І що є істина й буття
На межі смерті та ніцоти! (стор. 40)

(Продовження буде)

Олександр Кульчицький

ЧАС І ОСОБОВІСТЬ У ПРИЗМІ ЛІРИКИ ВОЛОДИМИРА ЯНОВА

(У 50-ліття творчості Автора)

(2)

ЧАС І ЧАСОВІСТЬ З ПОГЛЯДУ „МЕТОДИ РОЗУМІННЯ“

Під категорією часовості розуміємо комплекс переживань і думок, що має своє джерело в стосунку людської свідомості до пливу життєвого часу. Часовість є основою, фундаментальною категорією життя, бо саме у ній засновується стосунок життя до промінальності чи зникненості життя, але й наваки, до його тривання (дуге), що, за Бергсоном, творить саму сутність життя, невіддільність двох понять: часу й буття. Ця невіддільність засвідчується, за програмовою назвою головного твору відомого екзистенціаліста Гайдегера, особливою промінальністю і мінливістю формацій та явищ життя; вона й стала невичерпним джерелом у рівній мірі філософської й поетично-ліричної рефлексії, яка розглядає життя під кутом зору його часовості.

Володимир Янів назвав, правда, тільки один розділ своєї збірки „ліричною автобіографією“, на дідж уся його книга лірична є поетичною автобіографією чи точніше: історією і поетичним зображенням мінливості й промінальності переживань у річній часу, як на вказують уривки переживань із різних періодів життя. Ось картина проєсни:

Росло хлоп'я в чудній пелюстці
— Самотне в бур'янах жаліє,
І ненасичені зіниці
Зіроч галділи серед злив
З чудним хлоп'ям у пелюстці... (стор. 25)

СОВЕТИ ЗНОВУ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

ська заангажованість в Африці не порушує основного кодексу політики детанту, як це твердить Бжезінський, навіть президент Франції Валері Жискар д'Естен. Детант, у їхньому розумінні, існує для того, щоб зберігати рівновагу сил у світі, контролювати зброєння і не допустити до відкритої конфронтації між країнами, але він не виключає ідеологічного змагання країн в різних частинах світу. Тому вони не розуміють, чому советське і кубинське заангажування в Африці викликає американську "гістерію". Це слово вони вживають для окреслення виступів президента Картера і його найближчих дорадників.

В ділянці людських прав росіяни переконані, що вони в межах своєї імперії можуть робити все, що вони бажають, і ніхто не має права втручатися у їхні "внутрішні справи". У сфері військового озброєння, СССР вважає, що загроза з боку 3'єднаних Штатів Америки і НАТО для соціалістичних країн є такою ж

великою, як загроза для Заходу з боку СССР і Варшавського Пакту. "Правда" обороняє право СССР озброюватися, бо це саме робить, мовляв, ЗСА і країни НАТО. Особливо констатуючи виклики в Москві твердження політики ЗСА, що переговори про скорочення стратегічної зброї "САЛТ II", або не будуть закінчені, або договори не ратифікують Конгрес, якщо совети не змінять своєї політики в Африці, не шануватимуть Гельсінкського договору і прав людини та інших договорів.

Чимале поденерування на Кремлі викликає останнє потягнення Картера у відношенні до Китайської Народної Республіки і згода Вашингтону продавати для Китаю деякі технологічні апарати. "Правда" називає це потягнення "інтригою" і твердить, що це зовсім не спричиняє до зміцнення довіри між країнами.

Коментар "Правди" викликає поважне зацікавлення в Державному департаменті і його студіюють відповідні фахівці.

Д-р БОРИС ФИЛИПЧАК

57 Passaic Avenue, Passaic, N.J.

повідомляє, що

ОРДИНАЦІЯ БУДЕ ЗАКРИТА
від 21-го червня до 5-го липня 1978 р.Організації Визвольного Фронту
Північного Нью Джерсі в Ірвінгтоні

повідомляють своїх Членів, Симпатиків,

Прихильників і цілу Громаду, що

в суботу, 24 червня ц. р., о. год. 7:30 веч.

відбудеться

СВЯТОЧНИЙ ВЕЧІР

присвячений

АКТОВІ 30-го ЧЕРВНЯ 1978 Р.

Святочне Слово виголосить п. ВОЛОДИМИР МАЗУР

Зала Українського Народного Дому

(третій поверх) 140 Prospect Ave., Irvington, N.J.

Просимо про численну участь.

КОМІТЕТ

Матеріали дисидентського руху
в Україні

На тему матеріалів дисидентського руху в Україні, 14-го травня д.р. в Денвері, Колорадо виголосили доповіді: д-р Е. Петрівський і о. д-р П. Вабяк.

Д-р Е. Петрівський в першій частині дав вичерпний огляд історичного розвитку дисидентського руху в Україні, починаючи від проголошення після смерті Сталіна, М. Хрущовим певного роду відлиги чи другого НЕП'у в ділянці літератури і мистецтва. Згідно з твердженням прелєгента, ця мінімальна відлига почалася зараз після регабілітації ЦК КП СССР деяких українських письменників, та здійснення заборони поширення їхніх творів. Це стало поштовхом для молодих письменників до писання і використання можливості друкуватися в журналах і інших видавцях. Зокрема, це використали поети і їхні твори широко розповсюдились по всій Україні. До голосу прийшло нове покоління, що його виховав вже існуючий режим, і хоча серед них багато було членів української компартії, вони не заперечили національного почуття.

Усунення від влади Хрущова і нове загострення курсу, не припинило народної стихії, а навпаки, її поширило. Стало наростати домагання припинити русифікацію і дати свободний розвиток українській культурі. Впарі з письменством стали виявляти себе політичні течії з домаганням самостійності України. Судові розправи не припинили того процесу, а тільки загнали його в підпілля. Замість легальної стала появлятися закарляна література, яка не тільки поширюється всередині країни, але й передістається за кордон.

Пануючий настрій в Україні найкраще відображають у своїх публічних виступах Л. Плющ і ген. П. Григоренко, які закликають нас до єдності дії єдиної заборони успіху. Доповідаючи о. д-р П. Вабяк, проаналізував творчість "Шестидесятників".

Свою доповідь він базував на матеріалах і її ґрунтовно опрацював. Прелєгент виразив В. Симоненка і його поетичну творчість переслідуванню любов'ю до свого народу.

Значну увагу рівнож він присвятив І. Дзюбі та його есеї "Інтернаціоналізм чи русифікація". Прелєгент підкреслює, що не дивлячись на фізичне заломавання автора, його твір рідше втрачав вартості. У зовнішньому світі, Чорновол перший проломив льоду своєю працею "Лихо з розуму", що появлявся кількома накладками українською мовою і в перекладах на чужі мови.

Не залишили позаду і перекладачі літературних творів із чужих мов. Вийшло підібраний матеріал так само впливав на читачів та формував їх світогляд. У висліді розпочалася рішуча боротьба за права людини, почали творитися товариства, які домагаються додержання Гельсінкської угоди. На місці одних засуджених, безстрашно приходять інші, щоб розпочати акцію провадити далі.

Після доповідей, присутні мали можливість оглянути матеріали зв'язані з порушенням трьома мовами: українською, англійською і російською, що їх майже в комплекті зібрав прелєгент на кошт Колорадського університету. На жаль, як виявилось ті матеріали не мають читачів, і якщо так далі буде продовжуватися, то адміністрація університету може виселити з них з бібліотечних полиць.

Ці доповіді організовано стараннями місцевих Відділів ОДВУ, ООЧСУ і Комітету оборони советських політичних в'язнів, а настоятель української католицької церкви о. крил. П. Сміль відступив безкоштовно залю.

У той самий день, в місцевому часопісі "Денвер

Українці Філадельфії...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

ку, заходами Відділу УК-КА мала бути переведена під усіми українськими церквами збірка фондів в неділю, 18-го червня 1978. Згодом переведення цієї збірки збіглося з кількома ентузіастами, на чолі з фінансовим референтом Петром Тарнавським. Тиждень пізніше, в неділю, 25-го червня 1978, в приміщенні УСО "Тризуб" відбудеться зустріч українського громадянства з Сімасом Кудіркою, а з ген. Петром Григоренком зустріч буде влаштована як лише генерал зможе приїхати до Філадельфії.

Вже традиційний літній Український Фестиваль музики, співу й танку "Гомін України" вимагає чималих зусиль для його успішного переведення в п'ятницю, 18-го червня 1978 р., в славному амфітеатрі під голим небом Равін Гуд Делл у Фермонт парку. Голова Відділу звітував, що програма вже скомплектована — з участю світової слави баса Метрополітаної Опери Павла Плішки, відомої оперної співачки Ренати Бабак і концертного піаніста Томи Гринькова. Філадельфійський чоловічий хор "Прометей", під батуту М. Длабога й фортепіановому супроводі Дозі Сигіди, виступить з прекрасним новим репертуаром. Гуцульський ансамбль "Черемош" з Філадельфії та ансамбль народних танків "Дунай" із Ст. Катринс заповнять фольклорну частину мистецької програми.

Відзначення сорокової річниці смерті сл. п. полк. Євгена Коновальця рішення перенести на осінь, а 60-ту річницю Листопадового Чину вшанувати в неділю, 19-го листопада 1978, гостинним виступом хору "Гомін" та балету "Орлик" з Великої Британії. Свято

Пост' поміщено інтерв'ю з головою Комітету оборони політ. в'язнів — м-ром І. Стебельським про дисидентський рух в Україні.

С. Кротюк

УКРАЇНСЬКА МОВА...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

зі Советського Союзу, студенти Київського університету починають шораз то більше прилидно вживати українську мову, як доказ себевиразу. Щобільше, в таборах примусової праці заслані українці засвоюють гурткі плекалія української мови, особливо генералів, хоч це наразі їх на карі, але вони не здаються.

А що якби ми тут підхопили цю акцію плекалія української мови, особливо нашу середню і молодшу генерацію, та розвели широкую акцію за належне місце українській мові в родинних домах, в церквах, у всіх українських школах, у студентських з'єднаннях, молодіжних організаціях, і взагалі у всьому організованому українському житті? Чи не могли б ми таким чином заініціювати нової хвилі вияву себе у такій корисній праці для утвердження своєї ідентичності, у підтримці української культури...?

Та й чи не було б це великою моральною підтримкою для тих наших братів в Україні і поза нею, що змагаються за свою рідну мову...? Саме тепер трапляється добра нагода над тією справою призадуматися і її обговорити. В днях від

23-го до 25-го червня ц. р. відбудеться в Рочестері, Н. Й., Конференція учителів шкіл українознавства (Шкільної Ради УККА) і 3'їзд опікунів шкіл українознавства.

Оце вперше зустрінуться віч-на-віч батьки і педагоги, щоб спільно обговорити виховно-навчальну дію, яка починається з родинного дому, але на ньому не кінчиться, а протягається у далі життя юначки чи юнака, студента чи студентки.

В програмі конференції буде порушена й справа української мови. І може ця Конференція стане наріжним каменем, з якого почнеться новий етап в нашому шкільництві, а може вона висуне нове гасло, особливо молоді нашій громаді, гасло української мови, як вияву себе і своєї ідентичності.

*David Fiero, "Discovery Identity," "The Detroit News".

**Українці в американському та канадському суспільствах", ст. 226.

***Проблема збереження української мови в малому покоління". Доповідь виголошена на студійному семінарі Другого СКВУ в Торонто.

Секретаріат Центрального Комітету
Української Революційно-Демократичної Партії

з глибоким жалем повідомляє усіх Друзів і Однодумців про невіджалувану смерть довголітнього члена Керівних Органів Партії, учасника національно-визвольної боротьби, визначного політичного і суспільного діяча, науковця, письменника і журналіста

бл. п.

Проф. ІВАНА ІВАНОВИЧА
САНДУЛА

що наступила дня 11-го травня 1978 року в м. Торонті (Канада), після тяжкої і довготривалої хвороби. Похорон відбудеться 15-го травня ц. р. в Торонті.

Розділяємо смуток і горе з опечаленою Родиною й Членством Організації Українського Революційно-Демократичного Руху та висловлюємо їм наші глибокі співчуття.

16-го червня 1978 року, після тяжкої хвороби, упокоївся в Каліфорнії, в Mountain View, на 77-му році життя.

мистець

ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ
КРИЧЕВСЬКИЙ
(Молодший)

Про день похорону на Українському Цвинтарі в So. Bound Brook, N.J.

буде оголошено пізніше.

Прибиті горем:

донька — КАТЕРИНА КРИЧЕВСЬКА-РОСАНДІЧ з родиною
сестри:
МАРІЯ КОБІ з чоловіком та ГАЛІНА КРИЧЕВСЬКА-ЛІНДЕ
кузина — МАР'ЯНА І ВАДИМ та ОЛЬГА ПАВЛОВСЬКІ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в суботу вранці, дня 10-го червня 1978 р., по короткій серцевій недугі, несподівано, помер в Чикаго, на 59-му році життя

бл. п.

Д-р РОМАН ФІЛЬВАРКІВ

активний член Українського Лікарського Т-ва Північної Америки, визначний сеньйор-патолог, інструктор патології на Норт-Вестері Університеті, директор Приватних Клінічних Лабораторій в Чикаго, член Колегії Американських Патологів, Американського Т-ва Клінічних Патологів і Академії Інтернаціональної Патології.

ПОХОРОНИ відбудуться 13-го червня 1978 р., в соборі св. Володимира й Ольги. Похоронні обряди відправив Веч. о. митрат М. Бутринський і о. І. Кротець. Від імені УЛТПА прощав Покійного в дорогу вісності д-р Роман Оришкевич, голова Іллінойського Відділу. Похоронений на цвинтарі св. Миколая.

У глибокому смутку:

д-р ОКСАНА — дружина, з матір'ю МАРІЄЮ
ЧЕРЕДАРЧУК
м-р фарм. НАТАЛІЯ ПРИШЛЯК — сестра, з мужем
ЯРОСЛАВОМ і сином ІГОРЕМ

Український Конгресовий Комітет Америки у Філадельфії, Па.
при співпраці
Департаменту Розваг міста Філадельфії, Па.

власногус вже

ТРАДИЦІЙНИЙ ЛІТНІЙ

УКРАЇНСЬКИЙ
ФЕСТИВАЛЬ
МУЗИКИ, СПІВУ й ТАНКУ
„Гомін України”

у славному

Robin Hood Dell-East

Ridge Ave., and Huntington Street, Philadelphia, Pa.

у п'ятницю, 18-го серпня 1978 р., о год. 8-й веч.

УЧАСТЬ БЕРУТЬ:

- ПАВЛО ПЛІШКА, світової слави бас Метрополітаної Опери
- РЕНАТА БАБАК, меццо-сопрано опер Львова, Ленінграду й Москви
- ТОМА ГРИНЬКІВ, концертний піаніст-віртуоз
- Чоловічий Хор „ПРОМЕТЕЙ”, Філадельфія, Па. — дир. М. ДЛЯБОГА, при піані ДОЗІ СИГІДІ
- Танцювальний Ансамбль „ДУНАЙ” із Ст. Катринс, хореограф О. САМЕЦЬ
- Гуцульський Ансамбль „ЧЕРЕМОШ”, Філадельфія, хореограф Д. СОРОХАНЮК

КВИТКИ ВСТУПУ: по дол. 5.00 — резервовані, по дол. 1.00 — нерезервовані.

НАБУВАТИ: в домівці УККА, 5004 Олд Йорк Роуд, Філадельфія та в крамницях:

Марії Ганусей, „Космос”, П-ва Лукасевича, „Орлон”.

У випадку дощу, в п'ятницю, Український Фестиваль відбудеться в суботу, 19-го серпня 1978 р., о год. 8-й, та ж.

Управа Відділу УККА гаряче запрошує все Українське Громадянство Філадельфії та околиці взяти участь і зокрема набувати квитки в домівці Відділу УККА та в українських крамницях, щоб допомогти покрити великі кошти влаштування цієї загально-української культурної імперії на всімському форумі.

Український Музичний Інститут Америки
в Ньюарку, Н. Дж.

П'ятниця, 23-го червня 1978 р., год. 7-ма веч.

РІЧНИЙ ВИСТУП УЧНІВ

Кл. фортепіану: Т. БОГДАНСЬКОЇ, О. БОРБИЧ-КОРДУБИ, Д. КАРАНОВИЧ,
М. МАЦЬКЕВИЧ.

Кл. скрипки і Скрипковий Ансамбль Р. ВЕНКЕ

Зала УНДому, 140 Проспект Авеню, Ірвінгтон, Н. Дж.

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ
в неділю, 25 червня 1978 р., о год. 12-й дня
в церкві св. Йосафата у Філадельфії, Па.
при Таємні і Orthodox вул.

Про молитви просять —

дружина АННА з Родиною

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ЖУРНАЛ

ВИЩИХ
УКРАЇНОЗНАВЧИХ
СТУДІЙ

Журнал друкує статті, огляди й рецензії англійською й українською мовами, написані переважно аспірантами-україністами. Журнал виходить двічі на рік, навесні й восени. Річна передплата — \$5.00. Чеки або грошові перекази просити вписувати на: Journal of Ukrainian Graduate Studies. Адреса редакції:

Journal of Ukrainian Graduate Studies
SLAVIC DEPARTMENT
21 Sussex Avenue, The University of Toronto
Toronto, Ont., Canada M5S 1A1

ВИДАННЯ КАНАДСЬКОГО
ІНСТИТУТУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ
НАЙНОВІШЕ ВИДАННЯ

Орест Зілинський, упорядник. АНТОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІРИКИ. Перша частина — до 1919 р.
Orest Zilinsky, editor. AN ANTHOLOGY OF UKRAINIAN LYRIC POETRY. Part One — Up to 1919.

Вибір Орестом Зілинським з найкращої української ліричної поезії від найдавніших часів до 1919 р. Крім поезій, том включає обширну вступну статтю упорядника, невідомі трагічна смерть якого позбавила науковий світ одного з провідних літературознавців-україністів, і статтю М. Мушинки про життя та наукову й громадську діяльність Зілинського.

440 стор. \$6.95 у м'якій оправі, \$13.95 у твердій.

ІНШІ ВИДАННЯ

ВАПЛІТЯНСЬКИЙ ЗБІРНИК. Під редакцією Юрія Луцького.
THE VAPLITE COLLECTION. Edited by George Luckyj.

Поширений збірник раніше виданих матеріалів з архіву літературної групи ВАПЛІТЕ. Він ознайомлює читача з життям і творчістю групи українських письменників, що була авангардом національного та культурного відродження 1920-х років. Їхні намагання розбудувати високу українську культуру, оповану на західноєвропейських зразках, перервалися з наступом сталінізму. До збірки входять листи, щоденники, поезія, проза, критика і багато ілюстрацій.

260 стор. \$4.95 у м'якій оправі, \$10.95 у твердій.

Микола Зеров. ЛЕКЦІЇ З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (1798-1870 РОКИ).
Mykola Zerov. LECTURES ON THE HISTORY OF UKRAINIAN LITERATURE. 1798-1870.

Досі неопубліковані лекції видатного вченого, Миколи Зерова, прочитані в Київському університеті в 1928 р. Згодом всі його праці були заборонені і сам Зеров загинув на Соловках. Лекції охоплюють важливий період з історії модерної української літератури і є зразком наукової об'єктивності.

272 стор. \$3.95 у м'якій оправі, \$9.95 у твердій.

Замовлення англійською мовою на всі три книжки прийматиме видавництво „Мозаїка“. Адреса:

MOSAIC PRESS
P.O. Box 1032, Oakville, Ontario, Canada L6J 5E9

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ
БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Нема то як на

СОЮЗІВЦІ!

ОСЕЛІ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ

Найкраще місце відпочинку і вакацій в Кетскільських горах біля м. Кергонксон, Н.Й.

Замовляйте місця завчасу на: КІМНАТИ — на незручній вакаційний побут на СОЮЗІВЦІ!

Гірська природа, відновлені кімнати, домашня кухня, 8 тенісних кортів, відбиванкові площі, олімпійського розміру басейн, мистецькі і розважкові імпрези, забави та багато інших угоджень.

ДИТЯЧИЙ ТАБІР

(від 7-11 р.)
ХЛОПЦІ від 24-го червня — 8 липня 1978 р.
ДІВЧАТА від 22-го липня — 5-го серпня 1978 р.

КУРС УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ
ТАНКІВ

від 8-22-го липня 1978 р.

КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
6-26-го серпня 1978 р.

ім'я
прізвище

Адреса

Замовлення висилати:
Ukrainian National Association Estate
Kerhonkson, N. Y. 12446 Тел.: (914) 626-5641

ФРАНЦУЗЬКА ПРЕСА...

(Закінчення зі ст. 1-01)

в советській Україні жорстоко переслідують і Патріарх якої кардинал Сліпий, перебував 18 років у „гулагах“. Чи це мислимо, щоб кожної неділі — французи українського походження, батьки яких втекли від московського терору, — оглядали цей лицемірний пам'ятник? Дозвольте порівняти: це так само, наче б турки здвинули пам'ятник вірменському поетові перед вірменською церквою у Парижі!

Рівночасно Комітет В. Мороза видав французькою мовою „Документи української Групи гетьманських угод“ з Києва (Париж 1978), та роздавав їх журналістам і депутатам.

Серед безлічі статей у французькій пресі, що раптом заговорили про Україну й Шевченка з приводу московського нахабства з пам'ятником, виберемо для історії декілька заголовків та цитат: три попередні статті у „Ле Монді“ вже були перекладені та опубліковані авторкою цих рядків та п. С. Г. Інші щоденники „Ле Монтієн де Пари“ (24.5) у ст. „Брежнєв на сквері“, іронізує: „Приємніше бачити советів при пам'ятникові поетові, як при оточуванні поетів мурми колючих дров... А Шевченко — це неабиякий поет!... Лицемірство, щоб не сказати більше, коли кожного 22 травня арештують молодих українців у Києві за читання його поезій! Так 1968 р. сталося з Плющем... Інаугурація твору скульптора — помп'є (пожежника), з офіційною участю паризької міськради та Брежнєвської хунти, — становить грубе перекручення правди та зневагу для переслідуваних — як коли б чийсь пам'ятник ставив пам'ятник Павлові Неруді. Українці пропонували твір Архипенка, але ж бо молот цього скульптора некатерований серпом соцреалізму...“ (Бернар Шапуї). Цей самий „Котідієн“ (щоденник) приносить (25.5) знімку маніфестації з написом: „Шіраком поліція проти українців“, та з перек-

ладами кличів: „Геть з русифікацією!“, „СССР — фашизм!“, „Белград — маскарад!“ і пояснення: „Українці дали почути справжній голос Шевченка з окупованої новими царями України“. І врешті в цій же газеті нова стаття 26.5: „Маскарараді з сквером Шевченка“, зі світлинами дівчини в українському строю й руками пов'язаними колючим дротом, і поясненням: „Шевченко обернувся б у гроб, коли б почув, як Червоненко вихвалявся Україну, відкривши це веселе погруддя у стилі соцреалізму, тоді як українці маніфестували поза ґратами скверу проти цієї маскарараді-зневаги“.

„Ліберасіон“ (визволення) з 24.5 оголошує статтю В. Карлінського: „Брежнєв-Шірак — брудна справа. Посадник Парижу проти незалежності України“. Автор ідентифікується: „Чи ж то СССР раптом визнає національні домагання українців, виразником яких був Шевченко? Чи Жак Шірак, отой „рубача колективізму“, раптом став виконавцем низьких задумів Червоненка?.. Бо ж ідеться про брудну справу, коли в Києві за те арештують українських націоналістів! Анастоль Луїніє сам за те й попав до психушки... Чого ж то советська амбасадра вхопилася за цей націоналізм, якому більше місця у Києві, чим у Парижі? Місце на сквері його імені найкраще для пам'ятника, але п. амбасадорів не про це йдеться... Він і запропонував посадиноків твір якогось Лисенка, що за словами Плюща „уже спотворив декілька площ і перехрест у Києві“. Посадник мусів сплатити довг за візиту Брежнєва: швидко погодження пам'ятника Шевченкові й названня паризької вулиці „ім. Леніна“. І Жак Шірак ще не вплив усієї чаші своєї ганьби“.

Наступного дня (25.5) у цій же „Ліберасіон“ появилася знімка скверу, пам'ятника і трьох бандуристів з Києва з таким підписом: „Здалека від публіки, поза

УЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ КНИЖКА ДОБРОГО
ГУМОРИ І САТИРИ РІЗНИХ НАРОДІВ
НА РІЗНІ ТЕМИ:

„З ПЕРЦЕМ І СІЛЮ“...

Ю. МАКА

3 пересилкою коштує \$3.85.

Замовлення враз з чеком прийматиме:

Julian Hoszowskyj

315 Harvard Avenue, Broomall, Pa. 19008, U.S.A.

ПОВІДОМЛЕННЯ
АДМІНІСТРАЦІЇ

З уваги на те, що в дніх
від 24-го ЛІПНЯ до 6-го СЕРПНЯ,
включно, „Свобода“
НЕ БУДЕ ПОЯВЛЯТИСЯ —
проситись всіх, хто мав би на цей час якісь
оголошення, надіслати їх до публікації
перед тією ДВОТІЖНЕВОЮ перервою.
Чергове число „Свободи“ в понеділок, 7-го серпня,
з датою вітторка, 8-го серпня.

УВАГА!

Вже появилася друком два преваз. нові історичні документи:

„Денник Начальної Команди
УГА“ і суд над генералом

М. Тарнавським

DIARY OF THE SUPREME COMMAND OF THE
UKRAINIAN GALICIAN ARMY

Сторінок 326 тверда оправа. Ціна 10.00 дол.
Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі“, пересилаючи чек або поштовий переказ, додуючи 0.7 центів на кошти пересилки.

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303
Мешканці стріту Нью-Джерсі зовніз 5% ставного податку.

УВАГА!

Новинка на книгарських полицях!

ВОЛОДИМИР ЯНІВ

ЖИТТЯ

Обкладинка ЛЮБОВСЛАВА ГУЦАЛЮКА
В книжці 30 ілюстрацій ГАЛИНИ МАЗЕПИ
Сторінок — 120. Ціна — 5.00 дол. (з пересилкою)

КНИЖКА ЗУСТРІЛАСЯ З ВИСОКОЮ
ОЦІНКОЮ КРИТИКИ!

Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі“, пересилаючи чек або поштовий переказ:

„СВОБОДА“ BOOKSTORE

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

4-ма рядами жандармів, ці гарненькі (шармантні) українці заспівали гимн франко-московський „лакомини“. У статті ж: „Фікція: інаугурація погруддя Л. Шевченка“, цей самий автор пише: „Червоненко, советський амбасадор нашої столиці, який виконує цю саму функцію, що у Празі 1968 р., домігся... екстериторіальності скверу й української церкви... Ж. Шірак, який під тиском погодився вислати тиском заступника п. Дюпоня все ж таки домігся, щоб його КТ Бісти були зодягнені у французькі поліційні мундири. (Сік: — С. Н.) Проте, я бачив, бо я там був, що п. Дюпон перед тією „церемонією“ пішов на українську Службу Божу за переслідуваних жертв комунізму, а теж відмовився прочитати готову промову, й дуже обмежив прославу франко-московської „лакоминки“. Щоб уникнути скалдаль, влада заборонила АФП (пресагенції) опублікувати промову Дюпоня. Зате ж ця сама АФП не опублікувала промови Червоненка. Цим саме й слід пояснити відсутність цих промов у пресі. Знову ж маніфестанти свідчили, що ці поліції, які їх особливо брутально відштовхували, мали відомий „акцент“, то ж і кричали ім: „Коко-комуністи! до Москви!“

Гумористичний тижневик „Ле канар аншене“ (закована качка) з 24.5 дав іронічні зауваги до цієї події п. н. „Шірак хвалиться погруддям“. Читаємо там: „Будьте ласкаві до тих, хто просить поліційного азилу... то ж п. Шірак минулого понеділка дуже ввічливо відмовився такому панові, що зветься Леонід Плющ і його землякам! Ішлося про те, що Шіракова екіпа... поспішила дати місце не українському комітету, але советському амбасадорів... Ото ж привезли з Москви „бюст“ якогось скульптора-помп'є (пожежника) — справжній монумент лицемістерства, бо, як коментував цю подію Л. Плющ: „Людські погляди географічно мінються. Якраз за те, що я пішов від отаким пам'ятник Шевченкові у Києві 1968 р., — мене звільнили з праці“.

Не пощадила Шірака й ліва, некоммуністична преса. „Руж“ з 25.5 дав велику світліну дівчині з ланцюгами, що височіла над демонстрантами з підписом: „Під час церемонії відкриття задоволеними бюрократами, амбасадором СССР і агентами КГБ, сотні маніфестантів викрикали цю маскарару й вимагали звільнення політ'язнів. Коли їх брутально відкинула поліція, вони продовжували зловж Сем-Жерменського бульвару“. „Ле котідієн до пелсе“ (щоденник народу) з 26.5 під написом: „Брежнєв проводить русифікацію України“, дає знімку з підписом: „Маніфестація проти советської заті та дволичності Шірака“. Довга стаття на цілу сторінку Еріка Беата п. н. „Під час відкриття пам'ятника українського поета, Шірак не дозволяє українцям маніфестувати“. Читаємо у ній: „Це мала бути інаугурація, а сталася маніфестація проти культурного втручання СССР у Франції... Мадий автобус затримували при сквері. На бульварі поліційні авта. На хіднику сніжно-жовті прапори і транспаранти з написами: „Воля Україні!“, „Звільніть Мороз!“, (з приміткою внизу: „В. Мороз — історик, засуджений 1966 р. на 9 рр. за протести проти окупації України“). З малого автобусу вислідують чимні діти... советських апаратчиків. При їхньому переході написи кричать: „Незалежна Україна“, „Шевченка цензують!“ Кремезний сторож швидко вводить їх на сквер і кордон поліції замикається. Серед них і діти Червоненка, що був у 1968 у Празі, а сьогодні він у бункрі на вул. Лян у Парижі (алюзія до касарняного типу нової советської амбасадри — С. Н.). А поміж маніфестантами син Плюща теж українське. Його бабка з СССР не має права побачити свого внука... Маніфестанти прийшли на заклик українських організацій... з метою викрити советське лицемірство і дволичність посадиноків Парижу... Коли офіційні чинники з п. Дюпоном виходили зі скверу, деякі „поліції“ взялися ламати і дерти бандеролі, пішли в рух палиці. Один із справж-

Канадіяна: книжка
„Мрії сльозами облити“

У Канаді проживає письменник Михайло Петровський, який сюди прибув малю хлопцем і тут перебував більшу частину життя, познайомившись з життям і творчістю української діаспори, він оченив події у Канаді.

Це життя з першоджерел М. Петровський перелив у свої мистецькі твори. Він посідає неперевершений талант оповідача і це яскраво відобразилось у його пригодницькій повісті „Матічне місце“, в збірках оповідань „Мрії сльозами облити“ і „Ой Канадо, Канадо...“

Пішуть багато оповідань, дуже мало з яких підходять під рівень жару мистецького твору, що зветься в літературі „коротке оповідання“, і яке має точні окреслену будову, майстрами яких у світовій літературі були: Антон Чехов, Гої Де Мопассан, Е. Гюґо, Марк Твен, а в нас короткими оповіданнями прославився Коткобінський, Василь Стефаник і Марко Вовчок.

Оповідання М. Петровського трохи довшого типу, ніж, наприклад оповідання В. Стефаника, бо канадські і американські оповідання здебільша є теж трохи довшого типу.

Хоча ці оповідання не скоордировані до мінімуму, вони й не є розтягнені понад міру, мають баланс і дуже добру побудову: де є зав'язка дії, її умотивований розвиток, кульмінаційна точка, завершення дії і, нарешті, розв'язка, яка впливає на характерів дійових осіб. Отже, під формальним поглядом, оповідання М. Петровського є не розповідями, а такі короткі оповіданнями у повному розумінні цього слова, де форма відповідає змісто-

ві. М. Петровський має реалістичний описовий стиль повний вислову почувань героїв і тонких зауважень автора, які роблять стиль живим, цікавим і повчальним.

Творів з канадського тематикою, зокрема мистецького рівня, дуже мало в українській літературі. Тому оповідання М. Петровського є справжнім скарбом, який нам показує життя українців в Канаді у всіх барвах радості і смутку.

У збірці оповідань „Мрії сльозами облити“, є шість оповідань, які притягують правдивістю, силою і красою. Збірка розійшлася і автор видав другий наклад цієї вартісної збірки. „Мрії сльозами облити“ — назва символічна, яка криє в собі змагання за здійснення своїх мрій, які не завжди увінчуються успіхом. Автор нам показує причини, чому так стається і як можна життя покращити. Для в оповіданнях розвивається динамічно і автор уміє тримати увагу читача у половині до самісного кінця. Збірку читається із великою цікавістю, дуже легко написана, і її люблять читати молодь, і тому вона є лектурою на курсах українознавства.

За цю збірку М. Петровський дістав від Конгресу Комітету Канади медалью, бо вона є вкладом в українську канадську літературу. Збірка є наскрізь реалістична і правдиво відзеркалює побут українців Канади. Прихильну рецензію на цю збірку написав професор Андрусиниш.

Важко, щоб збірка оповідань „Мрії сльозами облити“, простежила стежку в серця всіх прихильників доброї української книжки.

Віра Ворекло

ніх французьких поліцистів заявив журналіст: „Від 15 р. моєї служби, я ще такого не бачив! Бо ж відкидали навіть фотографії, за винятком тих, хто з маркою „Зеніт“ — мейд ім СССР“ пилю фотографували маніфестанти... Та й вони врешті забралися, тільки кількох французьких справжніх жандармів залишилися берегти погруддя у бронзі...“

Права преса була більше стримана, проте й вона мстила короткі нотатки. „Фігаро“ з 25.5 назвав свою вістку „Анекдотами Шевченка“. Група екзильних ворожих кличів й бандероломи заклотила сувору офіційну інаугурацію... Українці вважали, що їхнього національного героя „приєднала“ собі Москва тоді, коли цензура поета й проводить репресії в Україні“. А „Ле Парізієн“ з 25.5 під заголовком „Маніфестація українських вигнанців при інаугурації погруддя Шевченка“, пише: „Декілька метрів від скверу — українські вигнанці гостро протестували проти „церемонії“ відкриття пп. Дюпоном і Червоненком погруддя поета, що вважається батьком української літератури. З тієї ж дати „Лякруа“ (хрест) у нотатці „Полеміка довкола скверу Шевченка у Парижі“, звіт: „Багато українських організацій у Франції як теж дисидент Плющ протестували проти встановлення пам'ятника... Українці в емілі перші заініціювали його в пам'яті їхнього поета, цензураного в СССР, але советська амбасадра підхопила цей проєкт на своє конто.“

Українські протестні дії не обмежуються самим сквером. З нагоди „Міжнародного місяця поезії“, зорганізованого у Парижі пп. Шіраком і Гюґенго (мін.

закорд. справ), в якому виступали теж українські поети з СССР, наша молодь не дармувала. Вона належно привітала цих рабів мого волі. Добре ознайомлена вже з українською справою французька преса зразу це підмітила. „Ліберасіон“ з 29.5 у нотатці „Квіти в Україні“ пише м. ін.: „Ложкою дрюгто перервали українські студенти поетичні люб'язності цих поетів-амбасадорів, ки нувши їм на сцену китиш квітів, перев'язану колючим дротом“. (Додамо: і швидко розвинутими транспарантами наших дічат, що якое пролізли на сцену). Про це теж пише „Котідієн“ з того ж дня у нотатці: „Колочий дріт у китиші роже“, „Поміж тремольом солістів київської опери та тріум українських бандуристів появилася в театрі Бульонь-Біанкур несподівана інтермедія у формі китиші роже з колючим дротом і розвинуту лентою, яка нагадувала, що не слід захоплюватися советською офіційною поезією, коли справжні поети в „гулагу“. Цю китишу подарували Л. Плющ і його приятелі“.

Можна б ще далі цитувати, але й цього досить. Хіба ще найновіший факт: у великій залі „Плель“, де виступали солісти „Большого“, — чехи й москалі розкидали летючки в оброну Ростроповича, а українські студенти летючки в оброну незаваженого Шевченка. Присутній Червоненко зразу звернувся до поліції, вказуючи головно на українців, яких поліцейські завели на комісаріат, де їх протримали до пізньої, поки не довідався про те проф. Мішель Фуко. Він зразу домігся їхнього звільнення, в тому й трос Плюща. Про цю подію вже написали „Ле Монді“ і „Ліберасіон“.

ВАКАЦІЇ

ДО ВІНАЙМУ В ARTEMIS ART'S
п'ять кімнатні мешкання, з приватними лазничками і кухнями, два басейни до моря, а у місяці червні і окремі кімнати з уживанням кухні і італійсь, за повною ціною. Відкриті від 29-го травня — „Memorial Day“.

По інформації звертатися:
MRS. ARTEMIS NIKOROVICH
212 E. Crocus Road, Wildwood Crest, N.J. 08260
Phone: (609) 729-5814

TEL. GR 3-3550, New York, 10003
48 East 7th St.

НОВІ ПЛАТІВКИ: на складі Аріа має платівки всіх видів. Найновіша це чудова „НАМІСТО“, ціна дол. 6.95 (на порто 50 ц.).

Найкраще місце на прийняття, бенкетів, ім'янин, хрестин, товариських зустрічей, по-милки і на всі нагоди —

HOLIDAY INN
of Somerville

US Route 22 (E. Bound)
BRIDGEWATER, N.J. 08807

• Тел. (201) 526-9500, в українській мові 201-526-1886
• Власник українців та під українським зарплатом.

ЗБОРИ
ВІДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ,
25-го ЧЕРВНЯ 1978 р.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. Піріччі збори С-ва Любова 37-й Відділ, час буде оголошено в церковному бюлетені, в малій церковній залі. На порядку: звіт з 29-01 Конвенції УНС, К. Комісії, збирання вкладок та роздача відділень. Проситись чл. прийти. — А. Реклайтес, прелс., О. Осередчук, кас., А. Гнатюк, секр.

Д-Р МИХАІЛО ДАНИЛОК
На медичні
Темі

Лікарський довідник.
Книжка у твердій темно-зеленій обгорті із золотими буквами, роботи мистця ЯКОБА ГЕНЗ-ДОВСЬКОГО. 943 сторінок з малюю.

Ціна 7.00 дол.
SVOBODA

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07303

Бучач і
Бучачина

Історично-мемуарний збірник. Книжка у твердій коралевій обгорті із золотими буквами, роботи мистця ЯКОБА ГЕНЗ-ДОВСЬКОГО. 943 сторінок з малюю.

Ціна \$25.00 + \$1.00 пересилка

SVOBODA

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07303

REAL ESTATE

VISTA MARIA

Craigsmore in Ulster County near

Ellenville, N.Y.

42 ROOM MANSION

on 40 acres (200 more acres available),

needs extensive repairs, garage, pond,

sensational view, \$75,000, terms.

JOHN J. REYNOLDS, INC.

505 Park Avenue, New York City

(212) 355-7000

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавид Бруку і св. Духа — відома со- лідна фірма

К. М. КАРДОВИЧ

CONSTANTINE M. KARDOVICH

CYPRESS

HILLS MONUMENTS

800 Jamaica Avenue

Brooklyn, N.Y. 11208

Tel. (212) AP 7-2332